

Annales

Instituti

Archaeologici

VII - 2011

Godišnjak

*Instituta za
arheologiju*

Nakladnik/Publisher

INSTITUT ZA ARHEOLOGIJU
INSTITUTE OF ARCHAEOLOGY

Adresa uredništva/Adress of the editor's office

Institut za arheologiju/Institute of Archaeology
HR-10000 Zagreb, Ulica Ljudevita Gaja 32
Telefon/phone 385 (0) 1 6150250
Fax 385 (0) 1 6055806
e-mail: iarh@iarh.hr
<http://www.iarh.hr>

Glavni i odgovorni urednik/Editor in chief

Željko Tomičić

Izvršni urednik/Desk editor

Kristina Jelinčić
Kristina Turkalj

Tehnički urednik/Technical editor

Kristina Jelinčić
Kristina Turkalj

Izdavački savjet/Editorial committee

Vlasta Begović, Marko Dizdar, Dunja Glogović, Snježana Karavanić, Goranka Lipovac Vrkljan, Branka Migotti, Kornelija Minichreiter, Ante Rendić Miočević, Tajana Sekelj Ivančan, Tihomila Težak Gregl, Željko Tomičić, Ante Uglešić

Prijevod na engleski/English translation

Nikolina Matetić Pelikan (ETNOtrend d.o.o.)

Lektura/Language editor

Renata Draženović (hrvatski jezik/Croatian)
Stephen Hindlaugh (engleski jezik/English)

Dizajn/Design

REBER DESIGN

Korektura/Proofreaders

Kristina Jelinčić
Kristina Turkalj

Računalni slog/Layout

Hrvoje Jambrek

Tisak/Printed by

PRINTERA GRUPA d.o.o., Sveta Nedelja

Naklada/Circulation

600 primjeraka/ Copies

©Institut of archaeology, Zagreb 2011.

SADRŽAJ

Arheološka istraživanja

- 9** **Daria Ložnjak Dizdar**
Mirela Hutinec
Sotin, probna arheološka istraživanja 2010.
- 13** **Zvonko Bojčić**
Marko Dizdar
Tomislav Hršak
Tino Leleković
Rezultati probnih istraživanja nalazišta Batina–Sredno 2010. godine
- 20** **Marko Dizdar**
Probna iskopavanja i nadzor na izgradnji dionice državne ceste D-34 – obilaznica Donjeg Miholjca
- 23** **Marko Dizdar**
Probna iskopavanja i nadzor na izgradnji dionice državne ceste D-2 – obilaznica Našica
- 26** **Daria Ložnjak Dizdar**
Zaštitna istraživanja nalazišta AN 2a Markovac Našički–Orašje 2 na izgradnji obilaznice Našica
- 30** **Daria Ložnjak Dizdar**
Hrvoje Potrebica
Probna iskopavanja prapovijesnog nalazišta u Vlatkovcu
- 34** **Kornelija Minichreiter**
Slavonski Brod, Galovo, arheološka istraživanja 2010. g.
- 37** **Tatjana Tkalčec**
Arheološka istraživanja nalazišta Crkvari – crkva sv. Lovre 2010. godine
- 41** **Daria Ložnjak Dizdar**
Marija Mihaljević
Marko Dizdar
Dolina 2010. – rezultati probnih istraživanja prapovijesnog groblja Glavičice
- 45** **Tatjana Tkalčec**
Probna arheološka istraživanja visinskog gradišta Sveta Ana – Gradina 2010.
- 50** **Tajana Sekelj Ivančan**
Rezultati istraživanja nalazišta Virje – Volarski breg u 2010. godini

CONTENTS

Archaeological Excavations

- 9** **Daria Ložnjak Dizdar**
Mirela Hutinec
Sotin, Archaeological Trial Excavations 2010
- 13** **Zvonko Bojčić**
Marko Dizdar
Tomislav Hršak
Tino Leleković
Results of the 2010 Trial Excavations of the Batina–Sredno Site
- 20** **Marko Dizdar**
Trial Excavations and Supervision of the Construction of National Road Section D-34 – Donji Miholjac Bypass
- 23** **Marko Dizdar**
Trial Excavations and Supervision of the Construction of the D-2 National Road Route–Našice Bypass
- 26** **Daria Ložnjak Dizdar**
Protective Excavations of AS 2a Markovac Našički–Orašje 2 during Construction of the Našice Bypass
- 30** **Daria Ložnjak Dizdar**
Hrvoje Potrebica
Trial Excavations of a Prehistoric Site in Vlatkovac
- 34** **Kornelija Minichreiter**
Slavonski Brod, Galovo, Archaeological Research 2010
- 37** **Tatjana Tkalčec**
Archaeological Excavations of the Crkvari–St. Lawrence’s Church Site 2010
- 41** **Daria Ložnjak Dizdar**
Marija Mihaljević
Marko Dizdar
Dolina 2010 – Results of Trial Excavations of the Glavičice Prehistoric Cemetery
- 45** **Tatjana Tkalčec**
2010 Archaeological Trial Excavations of the Hill Fort of Sveta Ana–Gradina
- 50** **Tajana Sekelj Ivančan**
Results of the 2010 Excavations of the Virje–Volarski Breg Site

<p>54 Marko Dizdar
Daria Ložnjak Dizdar</p> <p>Probna istraživanja nalazišta AN 1 Grabrić na trasi auto-cesta A13, dionica Čvor Vrbovec 2 – Čvor Farkaševac</p>	<p>54 Marko Dizdar
Daria Ložnjak Dizdar</p> <p><i>Trial Excavations of AS 1 Grabrić on the A13 Motorway Route, Section: Vrbovec 2 Junction-Farkaševac Junction</i></p>
<p>57 Branko Kirigin
Ivančica Schrunk
Vlasta Begović
Marinko Petrić
Marina Ugarković</p> <p>Hvar, otok Sv. Klement, uvala Soline, arheološka istraživanja 2010.</p>	<p>57 Branko Kirigin
Ivančica Schrunk
Vlasta Begović
Marinko Petrić
Marina Ugarković</p> <p><i>Hvar, Island of Sveti Klement – Soline Bay, Archaeological Excavations 2010</i></p>
<p>61 Marko Dizdar
Asja Tonc
Daria Ložnjak Dizdar</p> <p>Zaštitna istraživanja nalazišta AN 6 Gornji Vukojevac na trasi auto-cesta Zagreb – Sisak, dionica Velika Gorica jug – Lekenik</p>	<p>61 Marko Dizdar
Asja Tonc
Daria Ložnjak Dizdar</p> <p><i>Rescue Excavations of AS 6 Gornji Vukojevac on the Zagreb – Sisak Motorway Route, Section Velika Gorica South – Lekenik</i></p>
<p>65 Juraj Belaj
Filomena Sirovica</p> <p>Arheološka istraživanja na lokalitetu Stari grad u Ivancu godine 2010.</p>	<p>65 Juraj Belaj
Filomena Sirovica</p> <p><i>Archaeological Excavations at the Stari Grad Site in Ivanec 2010</i></p>
70 Tatjana Tkalčec Arheološka istraživanja burga Vrbovca u Klenovcu Humskom 2010. godine	70 Tatjana Tkalčec <i>2010 Archaeological Excavations of Vrbovec Castle in Klenovec Humski</i>
<p>74 Tatjana Tkalčec
Snježana Karavanić
Andreja Kudelić</p> <p>Zaštitna arheološka istraživanja na Starom gradu Dubovac 2009-2010.</p>	<p>74 Tatjana Tkalčec
Snježana Karavanić
Andreja Kudelić</p> <p><i>Archaeological Rescue Excavations at Stari Grad Dubovac 2009-2010</i></p>
<p>81 Snježana Karavanić
Andreja Kudelić</p> <p>Istraživanje prehistorijskih gradina Barilović-Osovlje i Crkvina-Bukovlje (Karlovačka županija)</p>	<p>81 Snježana Karavanić
Andreja Kudelić</p> <p><i>Excavations of Prehistoric Hill Forts at Barilović-Osovlje and Crkvina-Bukovlje (Karlovac County)</i></p>
85 Asja Tonc Rezultati probnih istraživanja na gradini Sv. Trojice kod Stari-grada-Paklenice 2010.	85 Asja Tonc <i>Results of the Trial Excavations of the Sveta Trojica Hill Fort near Starigrad-Paklenica 2010</i>
88 Goranka Lipovac Vrkljan Crkvenica – <i>Ad turres</i>, prošlogodišnje otkriće još jedne rimske keramičarske peći na lokalitetu „Igralište“	88 Goranka Lipovac Vrkljan <i>Crkvenica – Ad Turres, Last Year's Discovery of Another Roman Kiln at the "Igralište" Site</i>
<p>93 Bartul Šiljeg
Vladimir Kovačić
Andreja Kudelić
Ana Konestra</p> <p>Arheološko-konzervatorska istraživanja lokaliteta Stancija Blek kod Tara u 2010. g.</p>	<p>99 Bartul Šiljeg
Vladimir Kovačić
Andreja Kudelić
Ana Konestra</p> <p><i>2010 Archaeological-Conservation Research of the Stancija Blek Site near Tar</i></p>

Terenski pregledi

98 **Zorko Marković**
Mirjana Paušak

Terenski pregled arheoloških lokaliteta u Valpovštini 2010.

102 **Zorko Marković**
Jasna Jurković

Rezultati rekognosciranja arheoloških terena oko Našice 2010. godine

108 **Kornelija Minichreiter**
Zorko Marković

Arheološki lokaliteti na trasi brze ceste Brestovac – Staro Petrovo Selo

112 **Marko Dizdar**
Daria Ložnjak Dizdar

Terenski pregled trase buduće auto-ceste A13, dionica Bjelovar–Virovitica–granica s Mađarskom

118 **Asja Tonc**

Terenski pregled područja izgradnje plovnog kanala „Grad Pag – Košljun“ i područja sanacije kamenoloma Vranja

Field Surveys

98 **Zorko Marković**
Mirjana Paušak

2010 Field Survey of the Valpovo Region Archaeological Sites

102 **Zorko Marković**
Jasna Jurković

The Results of Archaeological Survey of the Terrain around Našice 2010

108 **Kornelija Minichreiter**
Zorko Marković

Archaeological Sites on the Brestovac-Staro Petrovo Selo Expressway Route

112 **Marko Dizdar**
Daria Ložnjak Dizdar

Field Survey of the Planned A13 Motorway Route, Section Bjelovar–Virovitica–Hungarian Border

118 **Asja Tonc**

Field Survey of the Planned Construction Area of the Town of Pag-Košljun Channel and the Restoration Area of Vranja Quarry

- 1 Sotin
- 2 Batina-Sredno
- 3 Donji Miholjac - obilaznica
- 4 Našice
- 5 AN 2a Markovac Našički - Orašje 2
- 6 Vlatkovac
- 7 Slavonski Brod - Galovo
- 8 Crkvari
- 9 Dolina-Glavčice
- 10 Sveta Ana Gradina
- 11 Virje-Volarski breg
- 12 AN 1 Grabrič - Farkaševac
- 13 Sv. Klement - Soline
- 14 AN 6 Gornji Vukojevac
- 15 Ivanec
- 16 Klenovec Humski - Plemički grad Vrbovec
- 17 Stari grad Dubovac
- 18a Barilovići - Osvojje
- 18b Crkвина - Bukovlje
- 19 Gradina Sv. Trojice
- 20 Crikvenica - Igralište
- 21 Stancija Blek-Tar

Istraživanje prethistorijskih gradina Barilović-Osovlje i Crkvina-Bukovlje (Karlovačka županija)

Excavations of Prehistoric Hill Forts at Barilović-Osovlje and Crkvina-Bukovlje (Karlovac County)

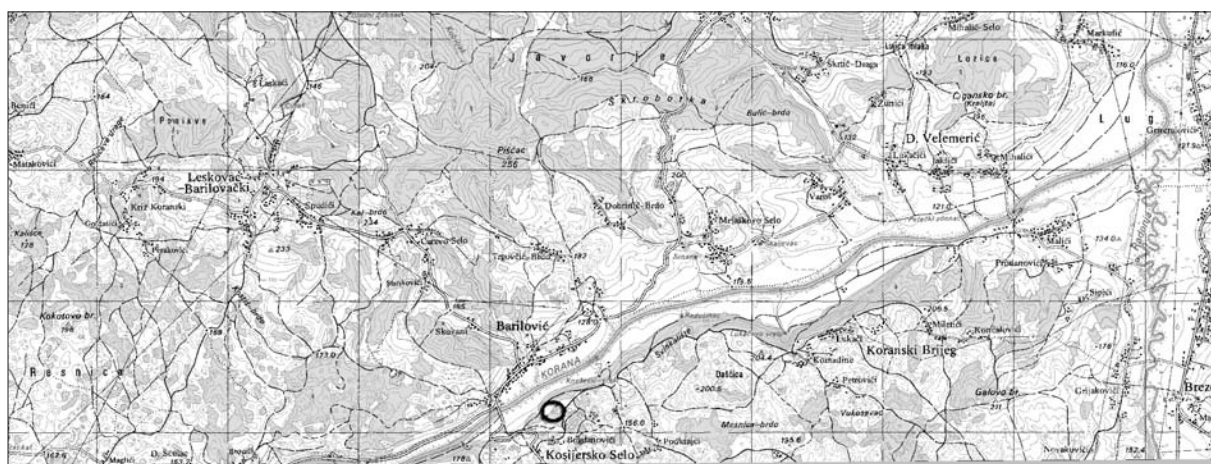
Snježana Karavanić
Andreja Kudelić

Primljeno/Received: 22.02.2011.
Prihvaćeno/Accepted: 28.03.2011.

Tijekom srpnja 2010. godine provedeni su terenski pregledi područja karlovačke regije, točnije općine Barilovići i općine Generalski Stol. Terenskim pregledom područja karlovačke regije pregledano je više gradinskih lokacija duž tokova rijeka Dobre, Mrežnice i Korane. Poduzeta su i manja sondažna iskopavanja spomenutih gradina kako bi se dobio uvid u stratigrafije lokaliteta.

Ključne riječi: Karlovačka županija, gradina Barilović-Osovlje, gradina Crkvina-Bukovlje, kasno brončano doba, rano željezno doba, lasinjska keramika

Key words: Karlovac County, Barilović-Osovlje hill fort, Crkvina-Bukovlje hill fort, late Bronze Age, early Iron Age, Lasinja pottery

Sl. 1 Položaj lokaliteta Barilović-Osovlje.

Fig. 1 Location of the Barilović-Osovlje site.

Arheološko istraživanje u okviru programa istraživanja gradine Barilović-Osovlje provodilo se u nekoliko etapa, a financirano je od strane Ministarstva kulture RH.¹ Najprije se pristupilo terenskom pregledu područja karlovačke regije, zatim terenskom pregledu područja općine Barilovići te probnom sondiranju gradine Osovlje u Bariloviću i gradine Crkvina-Bukovlje (susjedna općina Generalski Stol).

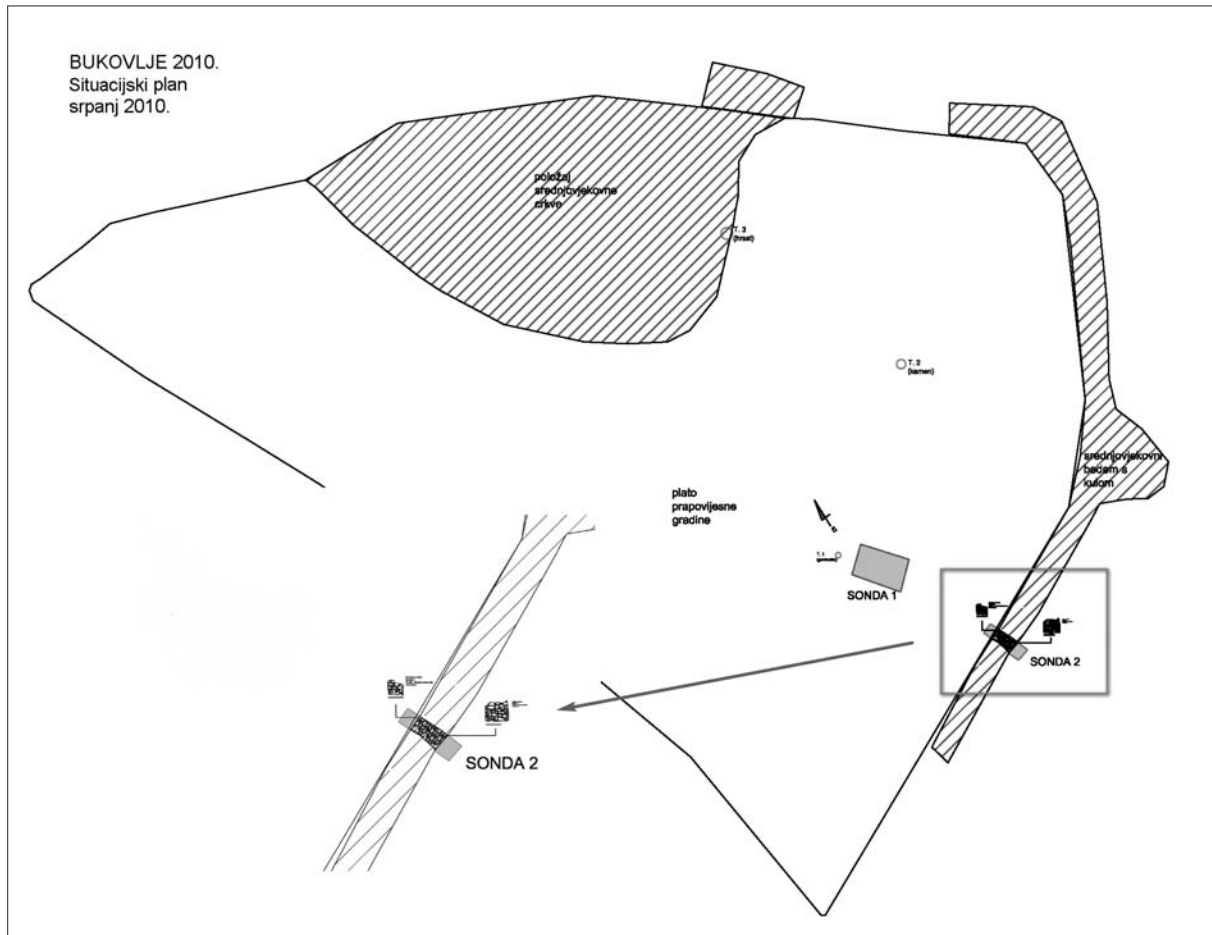
Terenskim pregledom područja karlovačke regije pregledano je više gradinskih lokacija duž tokova rijeka Dobre, Mrežnice i Korane. Iznad rijeke Mrežnice posjetili smo položaj Crkvina-Bukovlje na kojem se nalaze ostaci crkve iz 14. st. kao i nalazi prapovijesne keramike, najvjerojatnije kasnog brončanog i starijeg željeznog doba. Plato gradine je nepravilnog, gotovo trokutastog tlocrta, sa čije se jugoistočne i južne strane nalaze ostaci kamenog zida. Terenskim pregledom nije bilo moguće odrediti vremensku pripadnost zidu, ali se moglo pretpostaviti

kako se radi o srednjovjekovnom zidu na temelju keramike te žbuke koja veže strukturu od kamena. Sa jugozapadne strane rijeke Mrežnice nalazi se prirodna klisura ili barijera tako da je s te strane gradina bila teško dostupna. Terenski pregled nastavili smo duž rijeke Korane, gdje smo posjetili dvije gradine, jedna je ona na Osovlju (Barilović), a druga je ona u Končalovićima. Ova posljednja je osobito zanimljiva jer se u blizini nalazi lokalitet Siča-Lučica iz kojega je poznata ostava brončanih predmeta (Perkić, Ložnjak-Dizdar 2005: 41–119) koja se može datirati u raniju fazu kasnog brončanog doba i pripada ostavama mješovitog tipa, vjerojatno majstora ljevača. Obje ove posljednje gradine su također sa strane rijeke Korane omeđene prirodnom barijerom, kamenom liticom, a u podnožju njih se nalazi tzv. „luka“ prirodno proširenje riječne obale. Pretpostavka je da su stanovnici gradine možda koristili taj položaj i za promet rijekama, Koranom i Mrežnicom.

Gradina Barilović-Osovlje

Prethistorijska gradina Osovlje, Barilović nalazi se točno pre-

¹ Ovim se putem zahvaljujemo na suradnji nadležnom Konzervatorskom odjelu u Karlovcu.

Sl. 2 Tlocrt gradine Crkvina-Bukovlje i položaj sonde (crtež: A. Kudelić).

Fig. 2 Ground-plan of the Crkvina-Bukovlje hill fort and location of probes (illustration: A. Kudelić).

Sl. 3 Sonda 1 (Crkvina-Bukovlje)(snimila: A. Kudelić).

Fig. 3 Probe 1 (Crkvina-Bukovlje) (photo: A. Kudelić).

ko puta Starog grada u Bariloviću na oko 200 m nadmorske visine.

Na slici 1 vidljiv je topografski položaj lokaliteta uz rijeku Koranu. Provedeno je geodetsko snimanje platoa gradine koji je okružen šumom. Gradina je gotovo pravokutnog tlocrta, dimenzija 90 x 50 m na čijoj smo sjeveroistočnoj strani napravili probnu sondu na mjestu gdje smo pretpostavili postojanje bedema.

Izdvojili smo SJ 001 – crni korjeniti humus, ispod kojega je SJ 002, smeđi, crvenkastiji i rahliji humus s vrlo rijetkim ulomcima keramike i lijepa. Ispod SJ 002 nalazi se nabijena žućkasta zemlja. Stratigrafska jedinica 003 je zemlja bez osobitih primjesa koja prati naglu padinu. Ispod SJ 002 i 003 nalazi se SJ 004 – crvena zemlja s tragovima keramičkih ulomaka.

Od keramičkih ulomaka najindikativniji je ulomak poklopca iz antičkog perioda. Zbog fragmentiranosti nalaza nismo u mogućnosti dati detaljniji kronološki zaključak, ali je sigurno da je gradina bila posječena i u antičkom periodu. Ostali ulomci pripadaju prapovijesnom razdoblju, ali nije moguće sa sigurnošću reći radi li se o brončanom ili starijem željeznom dobu. Ovaj lokalitet direktno je ugrožen zbog obližnjeg kamenoloma.

U blizini položaja na Osovlju kojega u narodu zovu još i „Visibaba“ nalazi se Kosijersko selo gdje je terenskim pregledom utvrđeno postojanje jednog humka ili tumula kojega također u narodu zovu „Visibaba“. Isti toponim označava lokaciju uz samu gradinu za koju se smatra da je groblje. Tumul je mogao pripadati kasnom brončanom ili vjerojatnije starijem željeznom dobu i postoji moguća veza s gradinom na Osovlju.

Gradina Crkvina–Bukovlje

Gradina u selu Bukovlje, nalazi se iznad rijeke Mrežnice, od koje je dijeli kamena litica. Ona je više nepravilnog trokutastog tlocrta dimenzija 100 m na zapadnoj strani, prema Mrežnici te oko 65 m širine. Uz južni rub platoa otvorena je sonda 1 dimenzija 5 x 3 m i sonda 2 kojom smo napravili presjek na kamenu zid koji okružuje gradinu na jugoistočnoj strani (sl. 2, 3).

Sondu 1 bi mogli podijeliti u dvije osnovne cjeline. Prva bi predstavljala južni dio gdje se kulturni slojevi i zapuna ukopa od jame (SJ 005/023) te nekoliko stupova (SJ 008, 010, 014, 019) nalaze direktno na prirodnoj stijeni. Dalje prema sjevernom dijelu sonde javlja se zapečeni sloj zemlje SJ 006/023 koji se naglo spušta prema sjevernom dijelu gdje se kulturni slojevi produbljuju. Na tom dijelu nalaze se dvije ukopane jame (SJ 015/027/028 i SJ 024/029) između kojih se nalazi sivi, još neistraženi sloj (SJ 017). Izgleda kako je SJ 006/023 stariji od jame SJ 005/016 koja ga dijelom siječe. Isto bi mogli zaključiti i za dva ukopa za stupove SJ 008 i SJ 019. U sjevernom dijelu sloj SJ 025 obilovao je keramičkim ulomcima koji su se nalazili na sloju, uz prirodnu stijenu te možda predstavlja neku vrstu unutarnjeg dijela objekta (kuće). Uz sloj SJ 025 nalazi se ukopana jama SJ 005/016 u kojoj je također pronađeno dosta ulomaka keramike, ali i dijelova piramidalnih utega (sl. 4). Ukopi za stupove za sada se ne mogu povezati u cjeline, a razlog tome vjerojatno je mali opseg istražene površine. Ispod sloja SJ 025, na prirodnoj stijeni, mjestimično se javlja pjeskoviti smeđi sloj (SJ 026) koji vjerojatno predstavlja ostatke eneolitičkog sloja, sudeći prema pronađenim ulomcima keramičkih posuda.

Na nižoj terasi u sjevernom dijelu sonde nalaze se dvije jame. Prva je bogata keramičkim materijalom (SJ 015/027/028) dok je jama SJ 024/029 prazna, odnosno nalaze se samo sporadično vrlo sitni ulomci lijepa.

Južno od sonde 1 otvorena je manja sonda veličine 1,20 x 4,30 m. Otkriven je zid (SJ 020) čija su lica slagana od pravilnih, klesanih kamenih blokova. Kamenje je vezano žbukom. Širina zida iznosi 2,20 metara. Zid se nastavlja zapadno i istočno gdje se veže na kulu. Prilikom čišćenja zida pronađeno je nekoliko ulomaka srednjovjekovne keramike, koja bi mogla biti starija od 14. stoljeća.²

Sl. 4 Prapovijesna keramika (Crkvina–Bukovlje) (snimila: A. Kudelić).

Fig. 4 Prehistoric pottery (Crkvina–Bukovlje) (photo: A. Kudelić).

Pokretni nalazi

U stratigrafskim jedinicama uglavnom se javljaju ulomci keramičkih posuda različitih oblika, ukrasa i fature. Uglavnom prevladavaju zdjele uvučenoga ruba ukrašene okomitim žljebovima na rubu koje su karakteristične za period Ha B i prijelaz na Ha C, a već su videne na gradinama poput Belaja, Kiringrada i Turske kose. Međutim, to je tip koji karlovačku regiju povezuje sa širom panonskom regijom i lokalitetima na samom kraju kasnog brončanog i početku željeznog doba, osobito s nekropolama daljske grupe kao što su Batina, Dalj, Vukovar–Lijeva Bara.

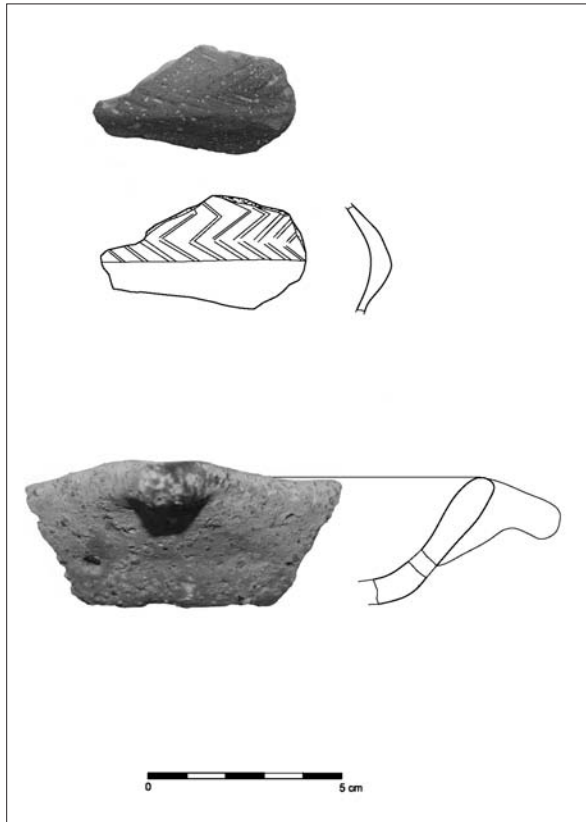
Od posebnih nalaza pojavljuju se u prilog postojanju tkalačke djelatnosti u ovom dijelu naselja. Veliki broj ih dolazi iz jame SJ 015/027/028 koja je bogata keramičkim nalazima. Pronađen je i jedan oštećeni keramički kalem.

Ispod slojeva iz vremena kasnog brončanog doba mjestimično se očuvao sloj koji pripada razdoblju eneolitika. U smeđem pjeskovitom sloju pronašli smo nekoliko ulomaka keramike koji pripadaju lasinjskoj kulturi. Na ulomku posude bikoničnog profila može se vidjeti tipičan urezani ukras koji krasí posude lasinjske kulture. Tipičan je i ulomak ruba od plitke zdjele iz čijeg ruba izlazi jezičasta drška. Posuda je napravljena od nepročišćene gline izuzetno bogata primjesama kamenčića. Odmah ispod ruba posude nalazi se probušena rupica promjera 0,2 cm (sl. 5). Sloj s lasinjskom keramikom nalazi se ispod sloja iz kasnog brončanog doba i na lokalitetu Dubovac (Karlovac). U blizini lokaliteta Bukovlje nalazi se i eponimni lokalitet (Lasinja), a novim istraživanjima na području Karlovačke županije na vidjelo izlaze novi lokaliteti iz vremena eneolitika (Mali Kučer – Bekić 2007: 291) koji se često javljaju na povišenim položajima iznad rijeke (Mali Kučer – Dobra; Dubovac – Kupa; Bukovlje – Mrežnica).

Arheološka istraživanja prehistorijskih gradina sa područja karlovačke županije najviše su prezentirana arheološkim iskapanjima na gradini Turska kosa (Topusko) (Čučković 1989–1990: 437–447). Karlovačka regija obuhvaća prostor oko srednjeg toka rijeke Kupe i dalje na jug oko njenih pritoka Korane, Mrežnice i Dobre, a na jugoistok do rijeke Gline (Čučković 1989–1990: 437). U periodu kasnog brončanog doba spominje se u literaturi nekoliko prehistorijskih gradina, a to su prije svega Belaj (Majnarić–Pandžić 1986: 29–34), Kiringrad (Vinski–Gasparini 1973), Nikolino brdo u Topuskom (Čučković 1986: 12–13). Čučković (1989–1990: 438) spominje i dvije manje utvrde s tumuloidnim bedemima, već spomenutu Tursku kosu kod Topuskog i Umku u Točku Veljunskom.

U okviru programa istraživanja gradine Barilović–Osovlje terenskim pregledom područja karlovačke regije, područja

2 Usmeno priopćenje dr. sc. Tatjane Tkalec.

Sl. 5 Lasinjska keramika (Crkvina-Bukovlje) (snimila: A. Kudelić).

Fig. 5 Lasinja pottery (Crkvina-Bukovlje) (photo: A. Kudelić).

općine Barilović i probnim sondiranjem gradine Osovlje u Bariloviću i gradine Crkvina-Bukovlje (susjedna općina Generalski Stol) dobiveni su novi podaci o naseljenosti toga inače slabo istraženog područja. Potvrđene su do sada tek pretpostavljene lokacije gradinskih naselja, a novim istraživanjima dobili bi vrijedne podatke o kulturnoj pripadnosti stanovnika te infrastrukturi ovakvih naselja.

Literatura

- Balen-Letunić, D. 1987, Prehistorijski nalazi s gradine Kiringrad, *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu*, XIV, 11–23.
- Bekić, L. 2007, Zaštitna arheologija na magistralnom plinovodu Pula-Karlovac/Rescue archaeology on magistral gas pipeline Pula-Karlovac, Hrvatski restauratorski zavod, Zagreb.
- Čučković, L. 1986, Arheološka topografija karlovačke regije, *Izdanja Hrvatskog arheološkog društva*, 10, 12–13.
- Čučković, L. 1989–1990, Brončanodobni nalazi iz Karlovačke regije, *Arheološki Vestnik*, 39–40, 437–447.
- Majnarić-Pandžić, N. 1986, Prilog poznavanju kasnog brončanog i starijeg željeznog doba na Kordunu i Baniji, *Izdanja Hrvatskog arheološkog društva*, 10, 29–34.
- Perkić, D., Ložnjak-Dizdar, D. 2005, Kasnobrončanodobna ostava Sića-Lučica, *Opuscula Archaeologica*, 29, 41–119.
- Vinski-Gasparini, K. 1973, *Kultura polja sa žarama u sjevernoj Hrvatskoj*/Die Urnenfelderkultur in Nordkroatien, Filozofski fakultet, Zadar.

Summary

In July 2010, field surveys of the Karlovac region were conducted in the municipalities of Barilović and Generalski Stol. Several hill fort sites of the Karlovac region were surveyed along the Dobra, Mrežnica and Korana rivers. Smaller trial-trenches were dug at the aforementioned hill forts to obtain an insight into the sites' stratigraphy.

The prehistoric hill fort of Osovlje in Barilović is located opposite the Old Town (Stari grad) in Barilović, at approximately 200 metres above sea level. The hill fort's ground-plan is almost rectangular, its size being 90 × 50 metres. We dug a trial trench on its north-eastern side on the spot where we assumed the existence of a fortification wall. Among the pottery shards, the most significant is the fragment of a lid from classical antiquity. Due to the fragmentary nature of finds, we have not been able to come up with a more detailed conclusion as to chronology, but it is certain that the hill fort was visited in the classical antiquity period. Other shards belong to the prehistoric period, though it is not possible to determine with certainty whether we are dealing with the Bronze Age or early Iron Age. The site is directly threatened by a nearby quarry. Near the Osovlje site, there is Kosijersko Selo, where field surveys have revealed the existence of a tumulus which might belong to the late Bronze Age or, more probably, to the early Iron Age.

The hill fort in the village of Bukovlje is situated above the River Mrežnica. It has an irregular, triangular ground-plan. It is 100 metres long on the western side, towards the Mrežnica, and approximately 65 metres wide. Probe 1 (5 × 3 m) was opened along its southern plateau. With Probe 2, we made a cross-section to the stone wall surrounding the hill fort on the south-eastern side. The stone wall is bound with mortar, is 2.2 metres wide, and belongs to the Middle Ages. In Probe 1, several prehistoric layers were unearthed and documented in which we found shards of pottery vessels of different shapes. These displayed various decorations and workmanship. Bowls with an inverted rim predominate, decorated with vertical grooves along the edges. Such bowls are characteristic of the Ha B period and transition to the Ha C period. They are familiar from the hill forts of Belaj, Kiringrad and Turska Kosa, which are extraordinarily rich in ceramic artefacts. Special finds included pyramidal weights and whorls, which suggests the existence of weaving activity in this part of the settlement. Many of them come from pit SU 015/027/028, which is rich in pottery finds. Under the layers from the late Bronze Age, a layer belonging to the Aeneolithic period, i.e. the Lasinja culture, has been partly preserved.